

תכנית לימודים מחצית ב פרקים כא-לד

נושא	פרק	תכנים מרכזיים ודגשים	דיבורי המתחיל ברש"י	נקודות והצעות למורה / פס' ע"פ
המצוות	כא (4)	<p>י-יד: אשת יפת תאר – היתר הנישואין עם שבוי מלחמה במלחמת רשות, והחובות כלפיה (הממתנים ומעכבים את הלוחם, רש"י); "דיברה תורה כנגד יצר הרע";</p> <p>טו-יז: דין ירושת הבכור – זכאות הבכור לחלק כפול בירושה האב במותו; אין האב יכול להעדיף בנים אחרים בירושה</p> <p>יח-כא: בן סורר ומורה – (רש"י)</p> <p>כב-כג: איסור הלנת מת</p>	<p>פס' י: "כי תצא למלחמה" העמדת הפרשה במלחמת רשות, וההוכחה</p> <p>פס' יא: "ולקחת לך לאשה" המושג "דיברה תורה כנגד יצר הרע", סמיכות הפרשיות והנלמד מהן.</p> <p>פס' יח: "ויסרו אותך" לבן סורר תנאים מיוחדים ונדירים, בן סורר נהרג ע"ש סופו</p> <p>פס' כג: "כי קללת" החובה לשמור על כבוד האדם שנברא בצלם אלקים; משל ונמשל</p>	<p>לאתר את השורש ב,כ,ר המופיע בפסוקים, והדגשת משמעות המילה "לבכר" (את הבן שאינו בכור).</p> <p>להפנות (אפשר בחידה) למסופר בתנ"ך על קיום חוק זה (מלך העי ומלכי הדרום - יהושע פרקים ח,י)</p> <p>הדגשת מעלת האדם באשר הוא אדם, אף כאשר חוטא ונענש (וכן להלן בדין מלקות - "ארבעים יכנו...פן יוסיף להכתו...ונקלה אחיך לעיניך")</p>
	כב (3)	<p>א-יב: מצוות השבת אבדה; מצוות טעינה; איסור לא ילבש; מצוות שילוח הקן; מצוות מעקה; איסור כלאיים; מצוות ציצית ("אף מן הכלאים", לכך סמך - רש"י)</p> <p>יג-כח: עונשי דיני מוציא שם רע ואונס</p>	<p>פס' א: "והתעלמת" פירוש האיסור; "לא תראה והתעלמת" הפשט והדרש</p> <p>פס' ד: "הקם תקים": פירוש המצווה – טעינה; "עמר" תנאי שאם אינו מתקיים-פטור</p> <p>פס' ז: "למען ייטב לך" שכרן של מצוות</p> <p>פס' ח: "כי תבנה" הערך של "מצוה גוררת מצוה"; סמיכות פרשיות</p>	
	כג (2)	<p>א-ח: האסורים לבוא בקהל - פסולי חיתון; אין מקבלים גרים מעמון ומואב.</p> <p>י-יט: קדושת מחנה ישראל</p> <p>כ-כו: איסור ריבית; הנדרים; זכויות הפועל</p>		<p>תוקף הדיבור וערכו - "מוצא שפתיך תשמור"; המחזת בכיתה של צרכי המלווה והלווה - החומרה שבניצול מצוקתו של הלווה להשית עליו ריבית, והאיסור על הנזקק לכסף לקחת הלוואה שיש בה ריבית</p>

<p>רש"י – עצה להינצל מן הצרעתך, רמב"ן מצוות עשה ממש, שש זכירות בסידור.</p> <p>ארבע מתנות עניים נזכרים בויקרא פרק יט. שכחה – נזכר רק בפרקנו.</p>	<p>פס' ט: "זכור את אשר עשה" ערך שמירת הלשון</p> <p>פס' יז: "לא תטה" - שאלת הכפילות מתוך ההשוואה לתחילת פרשת שופטים; תשובת רש"י והמושג "לעבור עליו בשני לאוין"</p> <p>פס' יט: "למען יברכך" – הלימוד המיוחד במצוות שכחה שנעשית שלא במתכוון</p> <p>פס' כ: "לא תפאר" - הסבר המילה/המצווה</p>	<p>א-ד: הגט – "ספר כריתות"; מחזיר גרושתו</p> <p>ה-ו: "נקי יהיה לביתו" - פטור חתן ממלחמת הרשות</p> <p>ז: דין גונב אדם</p> <p>ח-ט: שמירת דיני הצרעת</p> <p>י-יג: דיני משכון</p> <p>יד-יז: החובות כלפי השכיר; "איש בחטאו ימתו" (רש"י – בעדות); היחס לגר ולאלמנה</p> <p>יט-כב: מתנות עניים</p>	<p>כד (3-4)</p>	<p>המצוות</p>
<p>מתן דוגמאות מעשיות בהם נפגשים עם צער בעלי חיים; אפשר להתרחב מעט מתוך עולם ההלכה - מותר להשתמש/לאכול בעלי חיים, שהוא לצורך האדם אך אסור לצערם שלא לצורך ואסור לנהגו באכזריות</p> <p>בענייני השקילה והמסחר בשוק - יש להשתמש בהמחשות לכלים ולמידות</p>	<p>פס' ג: "לא יוסיף" - אזהרה למכה את חברו</p> <p>פס' ג: "ונקלה אחיך" – "משלקה - קראו אחיך"</p> <p>פס' יט: "למען יברכך" דברי רבותינו ב"ספרי" - שכר קיום מצוות - אף שנעשו בהיסח הדעת, ק"ו במתכוון</p> <p>פס' יב "וקצתה את כפה" 1. ביאו רבותינו שהוא תשלום "ממון דמי בשתו" 2. שיעור התשלום - "הכל לפי המבייש והמתבייש"</p> <p>פס' יח "אשר קרך" פירוש הראשון - לשון מקרה ופירוש שלישי - על דרך ה"משל לאמבטי רותחת"</p>	<p>א-ד: דין מלקות ואיסור "לא יוסיף להכתו...ונקלה אחיך לעיניך"; "איסור" לא תחסם שור בדישו" – צער בע"ח</p> <p>ה-י: מצוות ייבום</p> <p>יא-יב: תשלומי בשת</p> <p>יג-טו: יושר במסחר</p> <p>יז-יט: זכירת מעשה עמלק</p>	<p>כה (2-3)</p>	
<p>קישור מקרא ביכורים להגדה של פסח; ערך ההודאה (הפרי הראשון כהודאה על "האדמה אשר נתת לי")</p>	<p>פס' טז: "היום הזה" - מסר כללי לקיום המצוות – בכל יום יהיו בעיניך כחדשים".</p>	<p>א-יא: מצוות ביכורים ומקרא ביכורים</p> <p>יב-טו: ביעור מעשרות</p> <p>טז-יט: סיום חלק המצוות</p>	<p>כו (2)</p>	
<p>שימשו במפה במקומות בהם נזכרים מקומות בארץ</p>	<p>פס' יב: "לברך את העם" – תיאור מעמד הברכה והקללה, הדברים האמורים בפס' טו-כו נאמרים הן</p>	<p>א-ח: כתיבת דברי התורה על האבנים בעת הכניסה לארץ</p>	<p>כז</p>	

<p>הברכה</p>	<p>לאחר מעבר הירדן יא-כו: מעמד הברכה והקלה על הר גריזים ועיבל</p>	<p>בלשון ברוך והן בלשון ארור. ישראל ; הבנת המשמעות הסמלית של כתיבת דברי התורה עם מעבר הירדן, הקושרת את ההתיישבות בארץ עם המחויבות לשמירת התורה</p>
<p>והקללה (3)</p>	<p>כח א-יד: הברכות טו-סח: הקללות (התוכחה) סט: פסוק סיום, "דברי הברית".</p>	
<p>מעמד הברית</p>	<p>כט א-ח: זיכרון המסות והנפלאות יחזקו את העם בשמירת ברית ה' ט-יד: "אתם נצבים" מעמד הברית; המתכנסים לברית – כל ישראל לגונויו "ראשיכם שבטיכם ..מחטב עציך עד שאב מימך" טו-כז: אזהרה חמורה לאיש, משפחה או שבט אשר בסתר ליבם נוטים אחר אורחות ע"ז של העמים ל: קבלת חוקי התורה - "לנו ולבנינו עד עולם עד עולם"</p>	<p>פס' כח: "הנסתרות לה' א-להינו" – האחריות על הציבור הינה על הנגלות בלבד ולא על הרהורי היחיד; האחריות הציבורית – מתוך קבלת התורה בערבות</p>
<p>ופרשת התשובה (3)</p>	<p>א-י: פרשת התשובה יא-כ: דרך התורה והמצווה - "לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא", אפשרות הבחירה בה - זמינה ומעשית, ודרך הטוב נתונה בפנינו ; הבחירה החופשית</p>	<p>פס' ג : "ושב" (עד המילים "שהוא ישוב עמהם") השכינה שורה עם ישראל בגלותם, הבסיס הלשוני ללימוד- "ושב". פס' יט: "ובחרת בחיים" הקב"ה תומך את האדם לבחור בטוב ומורה לו דרך זו כאדם המעמיד את בנו על החלק היפה שבנחלתו ומורה לו לברור לו חלק.</p>
<p>צוואת משה</p>	<p>א-ח: צוואת משה לכל ישראל ; משה איננו עובר את הירדן ומחזק את העם תחת הנהגת יהושע; מינוי יהושע למנהיג</p>	<p>פס' א: "לא אוכל עוד לצאת ולבוא ; "וה' אמר אלי: נטילת הסמכות ממשה ביומו האחרון – מעבר</p>
<p>ישראל ; הבנת המשמעות הסמלית של כתיבת דברי התורה עם מעבר הירדן, הקושרת את ההתיישבות בארץ עם המחויבות לשמירת התורה</p>		

<p>תיאור והרחבה במצוות הקהל על פי מקורות חז"ל: "מוצאי יום טוב הראשון של חג, בשמיני במוצאי שביעית עושין לו בימה של עץ בעזרה.." (משנה, סוטה פרק ז, ועוד); תיאור חוויות ממעמדים ציבוריים של לימוד תורה/תפילה בדורנו מצוות כתיבת התורה היא האחרונה בתרי"ג מצוות; אפשר לציין את המפעלים המבקשים לשתף כל אדם בישראל בכתיבת "אות" בספר תורה.</p>	<p>ההנהגה ליהושע</p>	<p>לעיני כל ישראל ט-יג: כתיבת התורה ומצוות הקהל יד- כט: חיזוק העם לקראת הימים שאחר מות משה והנסינות הרוחניים עם ההתיישבות בארץ: כתיבת התורה ולימוד השירה לבני ישראל</p>	<p>לא</p>	<p>ומצוות הקהל (2)</p>
<p>לימוד נושאי השירה ופסוקים נבחרים - לפי הזמן ושיקול דעתו של המורה מומלץ לאתגר את התלמידים שמסוגלים לכך, בלימוד שירת האזינו על פה: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם"</p>	<p>פס יא – רש"י על כל הפסוק: תיאור ההשגחה המיוחדת של הקב"ה על עם ישראל באמצעות דימויים הקשורים בנשר</p>	<p>א-מג: שירת האזינו - קריאה קולית של השירה בנגינה, התמקדות בחטיבות מרכזיות בשירה, כמו: ההשגחה המיוחדת של הקב"ה את ישראל, ומנגד - "וישמן ישורון ויבעט" (א-יט);: אע"פ שישראל חטאו לה' וכיחשו בו והיה לו לקב"ה לעשות בהם דין קשה, הוא אינו עושה כן מפאת חילול שמו (כ-כח) ואף מתנחם עליהם (ל); ההבטחה לבוא חשבון עם העמים ולנקום מהם נקמת עם ישראל (מ-מג) מח-נב: עליית משה להר נבו</p>	<p>לב</p>	<p>שירת האזינו עליית משה להר נבו (3)</p>
<p>לימוד ברכות השבטים ופסוקים נבחרים – בהתאם לזמן ועל פי שיקול דעתו של המורה</p>		<p>א-ה: הקדמה – חיבת ישראל ובחירתם לפני ה' ד-כו: ברכות השבטים כז-כט: מעלת עם ישראל</p>	<p>לג</p>	<p>ברכות משה (2-3)</p>
<p>בהמשך לדברי התורה, התלמידים יביאו מקורות מכל התורה על מעלת משה, ומה לומדים ממנו</p>	<p>פס' ה: "וימת שם משה" - המחלוקת מי כתב שמונה פסוקים אחרונים שבתורה</p>	<p>א-ד: מראה הארץ למשה מהר נבו ה-ח: מות משה ט: מעלת יהושע אשר נסמך בידי משה</p>	<p>לד</p>	<p>מות משה ומעלתו</p>

קריאת פסוקי הסיום בעמידה, סיום תורת משה		י-יב: מעלתו המיוחדת של משה "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה"	(2)
<p>יש להקדיש זמן לחגיגת סיום לימוד החומש, וסיום חמישה חומשי תורה, בדרכים שונות. את פסוקי סיום החומש כדאי לקרוא במעמד הורים/בית ספרי ונתחזקו</p> <p>כסיכום - אפשר לתת לכל ילד פרשה/אירוע/דמות ולסדר/למקם על פי סדר התורה.</p> <p>כמו"כ אפשר לתת לתלמידים לבחור פסוקים מחמישה חומשי תורה ומה לומד ממנו</p> <p>נשמח לקבל מכם דוגמאות והצעות לחגיגות סיום חומש שעשיתם עם התלמידים</p>		<p align="center">חזרה וסיכום</p> <p align="center">סיום חמישה חומשי תורה. חזק חזק ונתחזק!</p>	(2)